

BISERICA și ȘCOLA.

Fóe bisericescă, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Correspondințele să se adreseze la Redacțiunea dela
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERICA și ȘCOLA“
„ „ „ „ „ jum. an 2 „ 50 „	4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.	Îar banii de prenumerațiune la
Pentru România și străinătate pe an 7 „ — „		— „Tipografia diecesană în Arad.“ —
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Adunarea pentru fondul preoțesc.

Dela anul 1877 de când s'a conceput ideea pentru înființarea fondului preoțesc, și de când cuvântul se făcu trup, reprezentanții preoției eparchiale, conform statutelor fondului se întruniră în tot anul Sâmbăta din septemăna cea luminată la reședința episcopescă din Arad în adunare generală, ca se censureze și revadă socoțile și se delibereze în alte afaceri privitoare la dezvoltarea, regularea și augmentarea fondului preoțesc.

Astfel de adunare se țin și estimp Sâmbăta în săptămăna luminată în localul îndatinat și sub presiunea Preasânției Sale Dlu Epp diecesan ca președinte natural al adunării.

De-órece însă terminul adunării normat în statutele fondului de astadat coincide cu aniversarea Stului Martir George, mai mulți dintre reprezentanți își trimiseră scusele motivate, de unde urmă, că ședința acestei adunări în asemănare cu ședințele adunărilor din trecut a fost mai puțin cercetată, dar cu atăta a fost mai mare bucuria și însuflețirea celor preșinți când din rostul bunului părinte Epp președinte înțeleseră că, de și fondul este încă tineru abia de șese ani, și de și, deja până acuma a fost scutul și adăpostul multor preoți lipsiți, a mângăiat suspinele și a sters lacrimile multor veduve și orfan de preoți lipsiți de ori ce ajutoriu, totuși cu ajutoriul celui atotpoternic, acest fond la capătul anului 1882 represintă un capital de peste 59 mii fl. v. a. un rezultat acesta, ce pe lângă o manipulare mai grătuită, pesterce așteptările tuturor. Deci dupăce acum basa este pusă, pe lângă mijlocele esistente nu se mai recere decât o via interesare din partea preoției, și o administrare și manipulare conștiințosă din partea celor chemați, și atunci scopul este ajuns, sórtea preoției și cu ea a

poporului nostru, sórtea bisericei noastre este asigurată.

Trecend apoi la censurarea socoților de pe anul 1882 nainte de tóte s'a dat în cetire reportul prezentat de casariul manipulant, apoi rațiociniul și reportul comisiei esmise pentru censurarea socotelei de sub întrebare și s'a aflat în genere că fondul are viitoriu, că mulți dintre cei ce la început opugna fondul, acum s'a împretinit și spriginesc fondul din resputeri că administrațiunea fondului a dezvoltat o activitate ce mulțumesc așteptările tuturor, socoțile s'a portat cu conștiință și acurateță, că între marginele posibilității s'a făcut cele necesari pentru încasarea și asigurarea pretensiunilor fondului, și preste tot, socoțile aflându-se în ordine și corecte, s'a aprobat și s'a dat absolutoriul cu venit constatându-se cu bucurie că starea activă a fondului la 31. Decem. 1882 este de 59.971 fl. 4 cr. Totodată atât Preasânției Sale părintelui epp ca întemeiatorului și promovatorului fondului, cât și casariului manipulant, pentru interesarea față de fond, s'a votat mulțumită protocolară.

Vedându-se apoi din rezultatul socoților că fondul dispune și de un capital în bani gata elocai în casa de păstrare, atât pentru rădicarea nimbului fondului cât și pentru îndulcirea celor interesați și pentru asigurarea banilor a dat decisul în firul cărnii, Preasânției Sale părintelui Epp s'a dat autorizarea ca, la data ocașiune se cumpere realități pe sama și din averea fondului.

După acesta s'a cetit proiectul de statute satorit în adunarea generală straordinară, ținută la 28. Oct. 1882 deórece, precum se scie, fondul până acum s'a administrat prin un comitet instituit de adunarea generală pe basa unor statute întărite numai de consistoriu.

Însă adunarea generală dela 1881 vedând că fondul crește și are viitorul, și de o parte ca se decline epitetul ce se atribuia preoțimei că formeză „castă,” iar de altă parte ca acest fond cu mențiune atât de salutariă se fie așezat pe base cât mai solide și legalitatea isvórelor de venit ale fondului se fie recunoscută și de legislațiunea diecesană, pe baza unui concludu dela 1881, după ce adunarea generală ordinară din 1882 din cauza scurțimei timpului și pentru importanța cauzei n'a putut statori intenționatul nou proiect de statute, s'a convocat cunoscuta adunare generală din 28. Oct. 1882 care a statorit proiectul de statute cu acea modificare esențială ca încetând comitetul administrativ de până acum, fondul se introduce în cadrul statutului org. și se pune sub administrarea consistoriului ca senat strîns bisericesc fiind fondul pur preoțesc.

Prevedînd însă adunarea generală că în respectul competenței de administrare aprobarea în modul espus va întimpina greutăți, a autorizat pre reprezentanții sei, tot-odată membrii V. Sinodului eparchial, ca la casu de lipsă, întruninduse în conferință, se decidă în numele adunării despre cele de urmat în cauză, și cu acestea adunarea generală și-a terminat agendele sale.

Despre pertractarea statutelor în sinod vom reveni la altă ocaziune.

Cuvîntare

pentru Dumineca Samarinenței.

Dedicată Ilustrității Sale Prea Săntitului Domn **Ioan Popasu**, Episcopul Caransebesului.

„Cel ce va secera plată va lua și va strînge rod pentru viața de veci” (Ioan IV. 36).

Maî totdeauna se întemplă în viața Iub. A. că omul sirgitor dobândește prin lucru maî mult decât ce așteptă. Ca exemplu în această privință ni pôte servi muerea Samarinenca pre carea ni-o prezentă St. Evangeliă de astăzi. Ea ambla să sevirșescă unu lucru, ce dîlnic ilu facu muerile: se ie apă. Și nu numai apă firăscă găsesce, ci maî află și apa cea via din carea bînd cineva nu însetoséză în veci! A venit la unu isvoru pămîntesc și aci a maî aflat și altu isvoru, pre Dlu Christos, isvorul vieții dintru carele curge mîntuirea a totă lumea. A lui Iacob se numea isvorul, fântâna la carea a venit Samarinenca se ie apă. Teologii și omeni învetați spun că numele acesta Iacob pre românesce însemneză „cel ce prinde de călcăiu” sau după traducerea altora „cel ce pune pedeca.” Samarinenca venind la fântâna astfel numită aflat aci pre cel ce a ruptu încuetoarele iadului și puind pedeca morții a sdrobito sub călcăile sale! Unu lucru micu a făcutu Samarinenca și de mar daruri s'a învrednicit! De aci vedem însă că lucrul aduce totdeauna plată. Și așa e întru adevăr! Elu întăresce poterele, priescă sănătății și înmulțesce averea.

Dară ore Iub. A. lucrarea, sirguinta în cele spirituali, deprinderea în vîrtuți și profesarea acestora

să nu-și aibă plata lor? Ca și tóte faptele omenesci își aș și ele urmările, ca și tóte lucrările omenesci își aș și ele plata lor. Acestă plată este: pacea cu sine, cu lumea, cu Ddeu sau liniștea conștiinței, podoba minții și a inimei sau caracterul firmu și onestu și în fine mîntuirea, acestă avere vecinicu neperitoare, pre carea moliile nu o strică și pre carea furii nu o sapă nici nu o fură.

Spre a câștiga avere pămîntescă se ceru multe de tóte. Se gândesc, se-ți faci planuri se combină, se muncesc, se ară, se sameni, se seceri se speculezi, se asunđ și cruțand mereu se adun. Trebuie așa dară o viață întrégă se te frîngi fără se și pozitivu reșivei a ajunge la scopu.

Spre a câștiga averea mîntuirei nu-ți trebuiesc atâta frântore și chinu, ai numai se voesci.

Câmpiile pămîntesci sunt multe și estinse și mari și dacă voesci se culegi roduri de pre ele ai se le lucrî întinsu și să le sameni.

Câmpiile ceresci deși fără asemenare maî multe și mari și bogate nu pretind atâta lucrare încordată, ca se-ți dee multu, fórte multu odihna sufletului în Ddeu! Dar cari sunt acele câmpii veți întreba voi? Iată rădicați ochii voștri și le vedeți că sunt albe și aprópe de seceriș și cel ce va secera plată va lua stringendú rodú întru viața de veci!

Înteu este câmpul conștiinței de Ddeu pre carele trebuie se-lu grijimú și culegem. Omul este Iub. frați! o ființă rațională adevă dotat cu minte, cu poterea de a gândi, a cuprinde și a judeca. Acestă ființă primesce impresii din afară, vede fapuri și ființe înprejurul seú. Pre aceste le privesce cu băgare de samă, le studiază, află însușirile și poterele, firea lor și se întrebă uimitu de unde tóte aceste? vede că tóte se sfîrșesc și conchide că trebuie se fi avut și începutul seú. Dar unde se caute acestu începutu? Unde se afle isvorul din carele aș eșitu? Făcutu-s'a ele de sine? Dacă da, atunci ar trebui se aibe o potere nemărginită, creatore în sine, carea fără îndoială le-ar oprí a perí. Dacă nu, atunci această potere creatore trebuie se fiă afară de ele și fiind ea nemărginită e demnă de tot respectul și admirarea. Și iacă că în modul acesta am ajunsu pre calea minții la conștiința Ddeirei! Însă fraților! vedeți ce neputincios, ce mărginitu și nesciutu este omul fără ajutoru maî înaltu! Ar trebui se vi dîcú multe, ca se vi spunú tot aceea ce cu puține cuvinte dîce Apostolul în bogăția darului: „*Cele nevédute ale lui Ddeu dela zădirea lumer se vedú lámurítu, întelegenduse din cele ce sunt făcute, adevă vecinică poterea lui și Dumneșirea*” [Rom, I. 20.] sau cum dîce prorocul în psalmul seú alu 19-lea versu 1—4 întrunú limbagiú neîntrecutu de limpede și de frumosu: „*Ceriurile spunú mărirea lui Ddeu și facerea mánelor lui vestesce tária. Di cătră di esprime cuvintu și nópte cătră nópte anunciază sciintă, fără vorbe și fără cuvinte, neaúditu este glasul lor*” și cu tóte aceste „*în tot pămîntul a eșitu vestirea lor și până la marginile lumer graiurile lor!*”

Cu aceste citațiuni din sánta Scriptură am ajunsu însă pre terenul pre carele ortodoxia stă neclătită de 19 vécuri, pre terenul descoperirei Ddeesci. Și cumcă Ddeu s'a descoperit pre sine faptureloru-sale ni dovedesce în deajunsu dintre ómeni Adam și Prea curata Fecióră, dintre munți Sinaiul și Tavorul, dintre ape marea roșă și Iordanul! În locurile aceste s'a descoperit Ddeu ómenilor și lumer dându-se învețatura: „*Întru acestă să se mărască cel ce se mărtesce, că me scie și me cunoșce, pre mine, că eu sum*

Dlă celă ce face milă și judecată pre pământü. (Ieremia IX. 24.)

Din toate aceste veți cunoște Iub. A. cum trebuie se cultivăm noi câmpul cunoștinței de Ddēū, că trebuie adecă se ținem în curățenia toate descoperirile dumnezeesci ca pre unele ce sunt mai pre sus de cugetū și de cuvētū și aducēndu-ne aminte de cuvintele Dluī: „*Acēsta este vieța de veci, ca să te cunoșcă pre tine umulū și adevēratulū Ddēū și pre carele l'ai trāmisū pre Iisusū Christosū.*” (Ioan XAII. 7.)

Alū doilea câmpū ce trebuie se-lū lucrāmū și se-lū culegemū este acela alū închinățiunei. Mare și estinsū și plinū de roduri bogate este câmpulū acesta și ce este mai de căpetenia este făcutū și gătitū numai pentru folosulū și binele nostru. Ddēū este Iub. A. ființa cea mai înaltă, este perfecțiunea însași, este lumina neapropiată, carea încăldește, luminează, întăresce, dă vieță și darū. Ca se fiă mai fericitū de cât cum e nu are lipsă de nimicū, prin urmare nici de închinățiunea noastră. Cu toate aceste o cere, poftesce dela noi pentru binele, pentru mântuirea noastră. Și noi când cugetāmū la mila cea mare a lui pre carea o întrece numai nemărginita sa iubire și când ni mai aducemū aminte, că ființa acēsta atotū bună stă lângă noi în bine și rău, gata se ni ajute, se nerădice, se ne mângăe, se ne îndrepteze și se ne mântuescă ore de pētră se fie inimile noastre, ca să nu se desfacă în multămire și în închinățiunea adevērată? Ore nu vom eschema și noi cu proroculū: „*De îndurările Dluī mi-am adusū aminte, de bunătățile Dluī întru toate, cari ni-a respălătū nouē* (Isaia LXIII 7.) Ore nu vom grăi sufletulū nostru cu psalmistulū: „*Suflete alū meu! dī lui Ddēū: Tu ești Dlū meu, fericirea mea nu este afară de Tine!*” (psalm. XVI. 2.)

Câmpulū închinățiunei adevērate l'a descoperitū Tatălū, l'a arătū prorocii, l'a sāmănatū Dluī, l'a lucratū Apostoliū, ilū grigescē st. biserică cu ajutoriulū Duchulū Sântū și noi Iub. A. numai culugemū și ne îndulcimū de rodurile lui. Cum avemū să facemū acēsta ni spune Dlū în evangelia de astăzi: „*Celū ce se închină Tatălū să se închine cu duhulū și cu adevērulū.*” Închinățiunea cu duhulū și cu adevērulū este unica închinățiune ce se cuvine lui Ddēū. Teologii o numescū după greciă „*latria*” spre deosebire de „*dulia*” (onorarea ce se cuvine sântilorū) și de „*hiperdulia*” (venerațiunea ce o păstrāmū Prea curatei Fecioare.) Aceste numiri însă de astădată sunt pentru noi numai de unū interesū secundarū. Mai multū ne interesază să scim cum să ne închinām Tatălū cu duhulū și cum cu adevērulū?

A ne închina cu duhulū este a ne închina în curețenia cugetulū, în întregitatea minții și în cutremurulū inimei sciind că Elū este stăpānulū atotpoternicū preste vieță și mōrte. „*Eū sum Dlū Ddēulū teū să nu aibi alți Ddēi afară de mine*” (Esire cap XX.) dīce Dlū și ērāși: „*Sacrifică lui Ddēū multāmire și împlinesce celū Prea Înaltū voturile tale. Și învōcă-me în ziua nevoei, apoi eū te voū scāpa și tu mă veī mări*” (psalm. 49. 14. 15.)

A ne închina cu adevērulū este a ne pune întregă vieța noastră în serviciulū închinățiunei ceī adevērate. Ceea ce va se dīcă a împlini cu totā scumpētatea poruncile lui Ddēū, a încungiura vorbele și gândurile rele, a părăsi poftetele necurate și patimile, adulterele, uciderile, răpirile, dușmāniile, poftetele de isbāndă, cu unū cuvētū a āmbli înaintea lui Ddēū cu inimă pocăită și a trăi cu omenii în dragoste și pace. Acēsta se vede apriatū din cuvintele Domnului: *De-ți veī*

aduce darulū teū la altarū și acolo îți veī aduce aminte, că fratele teū are ceva asupra ta; lasă acolo darulū teū înaintea altarului și mergi mai āntēri de te împacă cu fratele teū.” [Mat. V. 23. 24.]

Așa facēndū apoi vom culege rodurile binecuvintate ale închinățiunei, căci așa ne asigură Dlū în evangelia de azi: *Celū ce va secera platā va lua și va aduna rodū pentru vieța de veci.*”

Câmpulū alū treilea pre carele avemū se-lū lucrāmū noi creștinii este câmpulū credinței. Cum vom lucra noi acestū câmpū? Așa decă vom asculta de învățatura ce ni-o dă Apostolulū: decă cu inima vom crede spre dreapta și cu gura vom mărturisi spre mântuire. (Rom. X. 10.) Ceea ce va se dīcă că avem se credemū și se mărturisimū că este unū Ddēū carele a făcutū lumea și carele a creatū pre omū pentru împērāția sa cea cerescă, că pre omulū cădūtū prin pēcatū nu l'a trecutū, nu l'a lāsātū se devinā jertfa osāndeī și prada Iadului, ci l'a rescupēratū prin tiulū seū, l'a întăritū și-lū întăresce prin darurile Duchulū sânt și prin sāntele Taine ilū curățesce și-lū sântesce ca se-lū facă demnū de fericirea ce i-a gătitū în lăcașurile sale vecinice.

Mai de parte trebuie se credemū și să mărturisimū, că între noi omenii și între Ddēū este mijlocitorii Iisus, carele pentru a noastră mântuire a luatū trupū omenescū, a pătimitū, a moritū și a înviatū; să credemū și să mărturisimū, că pre cum a înviatū Christos Dlū, așa și noi vom învia cu trupurile noastre și pre cum s'a înălțatū Elū la ceriū întru mārire așa și noi în ziua cea de apoi ne vom răpi în nuori întru întimpinarea Dluī, ca să ni dāmū sama despre lucrurile noastre de pre pământū și să luāmū din mânăle lui plata covenită.

Lucrāndū în modulū acesta câmpulū credinței vom și secera și culege rodurile lui, căci așa ne asigură Dlū: „*Amin, amin, eū ve dīcă: Celū ce ascultă cuvintele mele și crede celū ce m'a trāmisū pre mine are vieța vecinică.*” (Ioan V. 24.) și ērāși: „*Tot celū ce va mărturisi de mine înaintea omenilorū, voū mărturisi și eū de elū înaintea Tatălū meu celū din ceriuri.*” (Mat. X. 32.)

Altū câmpū pre carele trebuie se-lū lucrāmū în vieță este acela alū speranței. Dar în ce se cuprinde speranța? Se cuprinde în așteptarea fericirei, ce ni-a promisō Ddēū, va se dīcă se așteptāmū cu statornicia învierea morților și vieța veculū ce va să vinā.

Dacă însă Ddēū ni-a promisū aceste bunătăți dacă dela elū atērnā și elū ni le dă, atunci ele nu să potū cāștiga numai prin lucrarea noastră, ci sunt unū darū dumnezeescū. Darulū însă trebuie se-lū meritāmū căci așa ne învăță Dlū: „*Împērāția ceriului pătinesce silă și silitorū o hrāpescū pre ea.*” (Mat. XI. 12.) Dar cum vom face acēsta? Așa dacă vom crede tare și neclătītū că promisiunile Dluī se vor împlini și dacă vom conforma portarea noastră, moravurile noastre, vieța noastră prescrișelorū, ce Fiulū seū le-a depusū spre a noastră mântuire în St. Evangeliā.

Nădejde tare, viā și neclătītā în Ddēū se avem noi în toate împrejurările vieții noastre, dar mai vērtos atunci când ne pocāim se nu perdem din vedere îndurarea cea mare a lui Ddēū, carele nu voesce mōrtea pēcātosulū, ci întōrcerea lui prin pocāință. Apoi tot așa de tare nădejde să avem în Ddēū și în îngrijirea lui părintescă în vreme de necasuri, de nenorociri și nevoi și mai cu samā în ora morții noastre când tot ajutoriulū omenescū este zădarnicū și noi suntem concrețūți numai îndurării lui. „*Deci Iubiți*

mei frați! lucrați mântuirea voastră cu frică și cu cutremur! Tote le faceți fără cârtiri și fără îndoiri, ca se fiți fără de prihană și întregi în mijlocul neamului acestui pervers și înderetnic, între cari se strelecă ca nisce luminători în lume" (Filip. II. 12. 14. 15) dice Apostolul, iară înțeleptul adauge: „Credeti în el și va ajuta ție, îndrepteză căile tale și nădăjduiesce spre densusul. Cei ce ve temeți de Dlu asteptati mila lui și nu ve abateți ca să nu cădeți. Cei ce ve temeți de Dlu nădăjduiți cele bune și veselia veacului și a milei. Uitați ve la neamurile cele dintru început și vedeți cine a nădăjduit spre Dlu și s'a rușinat." [Sirah II]. și iarăși: „Puneți comora ta intru poruncile celui Prea înalt și mai multă va folosi ție." (idem. XXX. 14).

Altă câmpă estins încredințată nouă spre cultivare este acela al dragostei. În câmpul acesta cresc cele mai frumoase și folositoare plante: Iubirea adevărată a lui Ddeu, iubirea sinceră a deapropelui, pacea, bunăvoința, încrederea, abnegațiunea, indulgența, bunetea etc. Tot ce vedem pre lume înalt, nobil, marimos, demn de imitat, resare din binecuvântata sēmăntă acestei plante ceresci a dragostei. Însă cum vom cultiva acest câmp mănos și pompos? Așa dacă vom iubi pre Ddeu pentru că el este isvorul vieții și însași iubirea; dacă îl vom iubi pentru că densusul este făcătorul nostru cel atotpoternic și părintele nostru cel sânt, drept, grabnic spre ajutor și bunul cel mai înalt; dacă îl vom iubi pentru că el este dătorul poruncilor celor mai bune și mai potrivite firei noastre omenesci; dacă îl vom iubi din tot sufletul, din totă inima și cu totă puterea ființei noastre nu pentru vre un folos lumesc, ci pentru că „ne-a învrednicit a fi părtași ai moștenirii sântilor în lumină" și pentru că „ne-a mântuit din stăpânirea întunecului și ne-a mutat în împărăția Fiului său cel iubit." (Colos. I. 12. 13).

Mai de parte vom cultiva cum se cade câmpul dragostei dacă în fie-care om vom privi chipul lui Ddeu și îi vom da cuvenita onore. Dacă vom ajuta cu cuvântul și cu fapta; cu un cuvânt dacă prin portarea și viețuirea noastră vom fi omenilor pildă de virtute. „Așa se lumineze lumina voastră înainte omenilor, ca vedând faptele voștre cele bune se mărescă pre Tatăl vostru cel ceresc" (Mat. V. 16).

Vedem însă cu durere Iub. A. că câmpul acesta nu se prea cultivă de unii creștini, vedem că acestia nu se iubesc cum se cade și precum pretinde imperios fericirea noastră de acum și cea viitoare. Ce se fie cauza la acesta? Eu o caut și o află Iub. A. în minciună. Fiii Tatălui minciunei, a deabolului, fac de regulă faptele Tatălui lor, aduc învrăjbir între omeni. Pörtă vorbe dela un om la altul; le adaugă în modul lor reutacios, le schimosesc, le împează, se prind de partea slabă a omenilor ce nu posed credință ci numai credulitate, îi întărită mereu și astfel rumpend legătura dragostei dintre diși în înstrăineză, fac să recescă simțul iubirei și așa lățesc împărăția Tatălui lor a deabolului între creștini. — Noi înse Iub. A. trebuie se așteptăm unele ca aceste și se fim pregătiți a cunoșce pomul din rodurile lui. Ddeu ne-a dată minte de judecată, ochi de vedut, urechi de audit. Se le întrebunțăm aceste. Se ne convingem înșine ore este așa precum diș resvrător și numai după aceea se ne formăm părerea. Așa au făcut și Sihariti pre cari îi amintese St. Evangeliă de adi. Ei n'a credut muerii Samari-nence, cu tôte că grăia adevărul despre Dlu Chris-

tos, ci au eșit se-lă vadă, se-lă audă, să se convingă. Acum nu mai credem pentru vorba ta, căci înșine am vedut și scim că acesta este cu adevărat Mântuitorul lunei Christos, diș diși.

Iară dară Iub. A. v'am aretat o parte, cea mai însemnată parte din câmpurile pre cari lucrândule dobândim mântuirea. V'am arătat cum avem se lucrăm aceste câmpuri ca se fim fericiți acum și în veacul cel ce va se vină. Făcend așa cu puțină ostenelă vom dobândi multă mântuire. Dreptă aceea creștinilor! deșteptăți, întărități! și încingend mijlocele cugetului vostru fiți treți și nădăjduiți desevertit spre harul, carele vi se aduce în aretarea lui Isus Christos" (I. Petru I. 13 etc). Căci numai așa făcend veți aduna rod abundante pentru vieța de veci. Amin.

Mihai Juica,
presbit. rom.

Cestiunea fondurilor comune.

Conform hotărîrilor din anul trecut a ambelor sinode eparchiale, din Arad și Caransebeș, o delegațiune mixtă pentru a stabili cheia și modalitatea împărțirii fondurilor comune s'a întrunit în Arad în luna lui Februarie a. c. Operatul acestei delegațiuni, publicat în nr. precedente din „Biserica și Școla," l'au primit ambele sinode în sesiunea lor de estimp neschimbat. Față cu acest plan și operat pentru împărțire D. Vincențiu Babeș a adresat în cauza fondurilor comune următoarea *Pro-memoria Escelenței Sale Înaltpresăntului D. Arhiepiscop și Metropolită Miron Romanul în Sibiu*:

Universitatea Escelența!

Bine-Ți este cunoscut, că eu subsemnatul, dela anul 1874, decum s'a ivit — mai iutai în Caransebeș lângă curtea episcopală, și apoi a trecut la Arad, introdusă acolo prin domni Cosma și Desean — nefericita idee și nisuință de împărțire a fondurilor culturale comune, primite dela Carloveț și Budapesta pe sēma dieceselor române din Arad și Caransebeș pururia din tôte puterile mele, la tôte ocașiunile, în Sinode și Congrese am combătută acea idee și nisuință, rădimându-me pe originea, resp. natura și destinațiunea acelorași fonduri, și provocând altissimele dispozițiuni ce li-au dată sancțiunea publică, și anume Rescriptul declaratoriu de la 1779, care în mai mulți paragrafi normând natura celor două principale fonduri „inalienabil" și „Carloviti scolarum," „in bonum nationis," eschide conceptul de *divisibilitate între diecese*; și Resoluțiunea din 26. Martiu 1815, care precum ni arătă instrucțiunile guvernială dela 1834 către Deputațiunea administratōre a fondurilor școlari gr. or. din Budapesta, prescrie limpede: „Es darf nie die Rede von einer etwaigen Trennung entstehen, vielmehr müssen diese Fonde insgesamt und collectiv verwaltet werden. — Endlich wird jeder Begriff eines Privateigentums und einer willkürlichen Verwaltung ausgeschlossen;" precum și Rescriptul ministerial din 11. Mai 1872, Nr. 9280, basat pe Resoluțiunea regală din 10. April 1872, care în conformitate cu cele sus citate respică categoric: „Az Aradi és Karansebesi egyházmegyék részösszegei — Aradon felállított gondnokságnak adandók ki és ott a többi alapoktól elkülönítve, rendeltetésök céljához képest kezelendők, etc. etc. Dar Escelenței Tale și aceea Ți este cunoscut, că n'am putut impedeca, ca în decursul timpului acea nefericita idee și nisuință în ambele Sinode din Arad și Caranse-

beșu, prin diferite coalițiuni de partite și interese — să câștige majoritate și în fine să-și găsească chiar sancțiunea mandativă în conclusele de sub Nrii 141 și 146 a Congresului național-bisericesc din an. 1881.

Congresul deci dispunând, ca cele două Sinode eparchiali din Arad și Caransebeșu să se înțelegă asupra modului și cheii de împărțire a fondurilor comune de sub întrebare, și de se vor înțelege, să și eșecute împărțirea, eu la rondul meu, în Sinodul de anu alu Eparchiei Aradane, am făcutu moțiune cerând ca, fiind aceste fonduri — nu dora câștigate prin ambele diecese pentru trebuințele proprii a-le fiecărei, ci date lorū în comunu prin Resoluțiunī maiestratei, pentru scopuri de natură comună și acuma lucrându-se ca prin împărțire să se desfacă comuniunea lorū, iar din desfacerea comuniunei urmând de sine *alterarea destinațiunei lorū generale*, adecă „in bonum nationis,” — spre acestu scopu de siguru se recere prea înalta autorisare a Monarchului — mai nainte de a se pași la căutarea modului și cheii de împărțire, se înțelege, pentru evitarea de lungi dispute și mari cheltuielē pōte zădarnice: să se mijlocescă prin *intervenirea competenței a Metropolitulu* — *altissima incuviințare* — cu atât mai multu, căci chiar Metropolitulū în Congresulū anulū 1878, cu ocașiunea discușiunilorū asupra acestui obiectu susținēnd indivisibilitatea acestorū fondurū, sub Nr. 258 a pusū reserva sa la protocolū; dar propunerea mea, prin votu secretu, cu o mică majoritate a fost respinsă și sub Nr. 175 s'a decretatū — (intocmai ca și în Caransebeșu sub Nr. de acolo 134), esmisiunea unei Delegațiunii de câte 9 membri cu scopu de a-se întruni ambele la Arad și a combina modalitatea și cheia de împărțire faptică a fondurilor comune.

Intrunindu-se deci aceste delegațiunī în zilele de 1/13 până la 7/19. Faurū a. c. în Arad și constituindu-se ambele într'o corporațiune solidare, eu subsemnatulū și aci în a doua ședință, mi-am redicatu vōcea și am propusū reportându-me la *modalitate*:

„*Maī întâiū de tōte să se combine modulū de a esopera prēnalta incuviințare pentru împărțire*,” rezervându-mi espresū, a motiva și susținē acēstă propunere și maī departe pe calea sa.

În argumentările mele pentru acēstă propunere am dechieratū, că — deși eu rămānū în convicțiunea cumcă aceste fondurū, după natura lorū — nu potū să fie împărțibili și că împărțirea în tōtă privința este prejudiciōsă, iar votulū Congresulū precum și alu Sinodelorū, pentru împărțire absolută, este eșitū din cadrulū competenței legale a acestorū corporațiunii: totuși, din respectulū detoriū Congresulū și Sinodelorū eparchiali — nu voiū maī combate împărțibilitatea, dar susțin, că împărțirea cu succesū nu pōte urma decāt — *prin înțelegere prudinte, frățescă, comună*, la care eu acomodāndu-me, cu plăcere imi voiū da concursulū — sub două condițiunī: 1. ca prealabilmente să se câștige altissima învōielū, resp. autorisarea pentru împărțire, ca să nu ne frământā și cheltuim fără basă, apoi eventualmente să fimū și daunați și blamați; 2. ca, chiar spre a obținē cu atât maī sigurū altissima aprobare pentru împărțire, fiind că Administrațiunea este să trecă la Consistorie, iar Consistoriile cum sunt ele astādi constituite pentru o astfeliū de administrațiune n'au nici unū felū de controlă sēu inspecțiune superiōre, prin urmare nici cea maī mică securitate, resp. garanție, cumcă păstrarea și utilizarea acestorū fondurū se va conforma strictū destinațiunei lorū, — să se combine

și stātorēscā maī întâiū o astfeliū de controlă și resp. inspecțiune, apoi să se facă împărțirea și să se cedă fie-cărei diecese partea din fondurū ce-i se va cuveni.

Mi s'a respunsū — în resumatu — că, controlă este Sinodulū fiecărei diecese, iar autonomia noastră bisericescā ne face pe deplinū stāpāni peste fondurile nostre, și — *am fostū respinsū*.

Escelența Ta scii prea bine că Consistoriulū la noi, considerāndū elementele ce-lū compunū, este aproape identicū cu Sinodulū diecesanū, numaī o mică și cea maī nensemnatā parte dintre deputațiū sinodali nefiindū membri și ai Consistoriulū. Escelența Ta scii și aceea, că autonomia noastră bisericescā-scolară nu este fără margini, scii că chiar fondurile comune de sub întrebare nu au fost conferite dieceselorū de Arad și Caransebeș cu dreptū de proprietate absolută, că acelea nici nu sunt, nici nu potū fi o proprietate de dreptū privatū alu cutāriū diecese; ma ele nici nu s'au datū directū în administrațiunea dieceselorū, ci espresū în a *Epitropiei* comune din Arad; prin consecință că *Epitropia* nici nu le pōte cede cuiva, nici nu i le pōte cineva lua, fără de o formală *imputerire maiestatică*.

Orī-cum, delegațiunile întrunite, cu mare majoritate de voturū a făcutū planulū de împărțire faptică a fondurilor, pe care planū la 7/19 Faur l'au subsemnatū, depunēndu-lū în câte unū esemplarū originalū la mânilē fiecāruī domnū Episcopū diecesanū pentru de a fi prezentatū celorū maī de aproape Sinode eparchiali. Acelū planū, intitulatū: „*Proiectū privitorū la cheia și modalitatea împărțirū fondurilorū comune între diecesele Arad și Caransebeș*, regulează procederea la împărțirea faptică astfeliū, că funcțiunea de sine, normală, a Epitropiei să înceteze cu 30. Iuniū 1883, trecēndū cu acea și fondurile în posesiunea formală și administrațiunea deja separată a delegațiunilorū ambelorū diecese, cari delegațiunī apoi își-vor completa opera de revisuire și împărțire faptică pān' la 31. Decembre 1883, rămānēndū la Sinode a da Epitropiei absolutoriulū etc. etc.

E dreptū că acestū planū-proiectū este numaī o propunere cătră Sinode; dar după precedințe — cine pōte să se îndoescă, că acela va fi primitū cu entusiasmū de cătră majoritatea ambelorū Sinode?!

E dreptū și aceea că acelū plan-proiectū sub D. la fine dice: Titlulū și destinațiunea fondurilorū comune și după împărțire vor rămānē nealterate; iar sub F. dispune: În cât ambele sinode, asupra acestui reportū vor aduce conclusiunī uniforme și vor dispune împărțirea faptică a fondurilorū comune, președințiū sinodali vor notifica acēsta Escelenței Sale Metropolitulu, conform literilorū sale din 1. Aprile 1882, nr. 26. M. precum și la înaltulū guvernū, spre a scōte din vigōre dispoșițiunile referitōre la Epitropia prov. a fondurilorū comune; dar aceste enunțațiunī apar numaī ca nisce frase ornamentali în causă, de ore ce, precum observai maī sus, împărțirea faptică a substanței fondurilorū, *prin sineși nimicesce destinațiunea lor comună*, și de ore ce maī departe, împărțirea faptică nefiind condiționatā nici de incuviințarea prealabilă a Maiestățiū Sale, nici chiar de asteptarea rescriptulū ministerialū pentru disolvarea Epitropiei provisorie, nici de absolutoriulū competente Epitropiei: este evidentū, că se intenționēză o *smulgere maiestrūtă a fondurilorū din mânilē Epitropiei*, prin care se provocă unū aprig conflictū între delegațiunī, resp. Sinode și cu Epitropia, tot d'odatā acēsta se terorisēză prin relegarea dārii de absolutoriū pe timpū

incert, astfel periclitându-se membrii ei în averea și reputațiunea lor, dar într'una se intenționează eludarea supremului dreptu maiestatic în cauză și crearea cu asalt a unui *faptu complinitu*, pe care autorii și stăruitorii îl cred de iretractabil.

Eū Escelenție, în fața acestor evidente tendințe și porniri foarte greșite, dintru început și până aci mi-am făcutu detorința cu scumpătate, mi-o facū și acuma, când în cea mai curată conștiință vin a-Ți atrage binevoitorea atențiune asupra cursului de până acum al lucrurilor și asupra celui ce are să urmeze; eū imi voiū face detorința și cu ocaziunea prosimelor Sinode eparchiale: d'acia mai departe este oficiul, este sacra chemare a Capilor biserice și specialminte a Escelenței Tale, ce stai în fruntea lor, d'a invigila „ne quid detrimenti respublica capiat.” Escelenței Tale în prima linie incumbe răspunderea față de Tron, Guvern, precum și de Biserica cea viuă a noastră — în prezente și viitor.

Eū sum convins că Escelenția Ta, carele de ani vr'o 35, cu binevoitoare atențiune mi-ai urmăritu activitatea în viața națională și bisericească-culturală, imi pricepi pasul de față, precum și întrégă ținuta mea în această cauză, și scii că nu procedū decât din cea mai intimă a mea convicțiune și cea mai esactă cunoscință de cauză. Tot ce d'ora ar mai fi de lipsă a adange e, că chiar după pozițiunea ce ocupămū noi Români astăzi în fața potestății de stat, și specialū după ale mele lupte din trecut, nime mai mult decât mine are a fi esactū și scrupulosū în punctul de legalitate și lealitate. Alții potū să mai și păcătuască, potū să fie și mai puțin corecți și scrupuloși; greșela lor nu tot de una are urmări: pe mine, esperința m'a făcutū foarte precautū, și în sus, și în josū.

În fine pentru orientarea Escelenței Tale încă numai una, și-am terminatū.

Motivele principale pentru cari se forțază atât de multū împărțirea fondurilor, destinate să fie comune — sunt două: 1 că *administrațiunea e rea și scumpă*; 2 că *provocă nencetate frecări și certe între ambele diecese.*

Cât valorază celū dintăiu motivū, las să grăiescă cifrele:

Eră întrégă substanța fondurilor comune la 1874, cum le primirămū dela Carlovăț și Budapesta, 459.267 fl. 88. cr.

În optū ani, sub administrațiunea Epitropiei comune din Arad, adecă la 31. Dec. 1881 această substanță se arătă cu 625.679 fl. 40 cr. Adecă sporită cu 166.412 fl. 48 cr.

Dar — peste această sporire s'au datū în același timpū din venitele anuale ambelor diecese pentru lipsele lor: 125.700 fl. 37 cr.

Pensiuni și stipendii: 1.624 fl. 95 cr.

Spese de administrațiune: 34.264 fl. 55 cr.

Va să d'ică, în totalū a realizatū Epitropia în 8 ani, după capitalulū originalū de 459.267 fl. 88 cr. unū venitū de 328.002 fl. 35 cr.

O astfel de administrațiune se pôte numi rea?! și aretatele spese administraționale de 34.264 fl. 55 cr. pentru 8 ani se potū d'ice mari?! considerândū mai virtosū modulū de administrațiune prin darea de sute de împrumuturi ipotecare mici pe sēma poporului nostru.

Iar' încât privesce frecările și certele dintre diecese, e dreptū, atari esistū; dar sunt de tot ușorū de priceputū, când ele se caută cu felinariulū — din adinsū, ca momente grave, spre a forțā cu ele împăr-

țirea fondurilor ne împărțibili. De ce ore asemenea certe nu esistū la Serbi între diecese, măcar că a lor Administrațiune este multū mai puținū scrupulosă și fructuosă? Simplu, pentru că încă n'a plesnitū prin capū nimenui la ei, a cere și a forța împărțirea între diecese a fondurilor comune, create d'a fi și d'a rămâne comune!

Am d'isū.

Budapesta, 4/16. Martie 1883.

V. Babeșu m. p.

Sinodulū eparchialū din Aradū.

(Continuare).

Ședința II. s'a ținutū la 25. Aprile [7. Maiū] 1883. Președinte Preasânția Sa Dlū Episcopū. Notariū Augustinū Hamsea.

Se cetesce protocolulū ședinței prime ținute în 24 Aprile, și se autentică.

Se presentă socoțile epitropiei fondurilor comune. Se transpunū la comisiunea pentru fondurile comune. Se presentă rugarea deputatului Vasiliu Papp pentru concediu pe sesiunea actuală. Concediulū cerutū se acórdă.

Se presentă rugarea deputatului Elia Moga, pentru concediu pe sesiunea actuală. Concediulū cerutū se acórdă.

Se presentă rugarea deputatului Dionisiu Poienariū pentru concediu pe sesiunea actuală. Concediulū cerutū se acórdă.

Se presentă rugarea comunei bisericesci Miniadū pentru unū ajutorū la repararea bisericei. Se transpune la comisiunea petiționariă.

Se presentă rugarea mai multora poporeni din comuna Remetea, pentru a li se concede se trecă din parochia preotului Nicolaū Petrescu în a preotului Georgiu Chirița. Se transpune la comisiunea petiționariă.

Se presentă rugarea deputatului Meletiu Dregheciū pentru concediu pe sesiunea actuală. Concediulū cerutū se acórdă.

Se presentă rugarea avocatului și defensorelui dela scaunulū protopresbiteralū alū Timișorii Stetanū Adam de a i-se asemna o remunerațiune de 150 fl. v. a. votată de sinodulū protopresbiteralū alū Timișorii pentru serviciile făcute în timpū de 10 ani ca defensorū scaunalū. Se transpune la comisiunea petiționariă.

Se presentă rugarea deputatului Dr. Eugenie Mocioni, pentru concediu pe sesiunea actuală. Concediulū cerutū se acórdă.

Se presentă rugarea comunei bisericesci Diosigū pentru ajutoriū la repararea turnulū bisericei. Se transpune la comisiunea petiționariă.

La ordinea zilei este reportulū comisiunei verificătoare, carea prin referintele seū Paul Rotariū propune verificarea deputatului mirēnū Dr. Iosif Galū, alesū în cerculū electoralū alū Chiseteului, cea ce Sinodulū primesce și deputatulū numitū se dechiară de verificatū.

Comisiunea propune verificarea deputatului mirēnū Demetriū Bonciū, alesū în cerculū electoralū alū Chiseteului. Sinodulū primesce și-lū dechiară de verificatū.

Comisiunea verificătoariă constatând, că în actulū de alegere din cerculū Șiriei a aflatū unele erori și anume, că în protocolulū de alegere nu este anumitū nici loculū, unde s'a ținutū, nici cerculū pentru

care s'a făcut alegerea: Propune a nu se verifica alesul Atanasiu Mera. Deputatul I. P. Desean reflectând că erorile aretate în protocol, s'ar fi îndreptat în credinționalul alesului, face contra propunere pentru verificarea alesului. Sinodul primesce contra propunerea deputatului Desean și pe alesul Atanasiu Mera în dechiară de verificată.

Se pune la ordine alegerea unei comisiuni juridice, în număr de 18.

Sinodul alege în cea comisiune pre Ieroteu Beleşu, Ioan Teran și Georgiu Creciunescu din cleru, iar dintre mireni pre Vincențiu Babeș, Ioan Popoviciu Desean, Lazar Ionescu Dr. Iosif Galu, Vasiliu Paguba, Paul Rotariu, Nicola Zigre, Mircea V. Stanescu, Demetriu Bonciu, Dr. Nicola Oncu, Iosif Botto, Ioan Beleşu, Georgiu Feieru, Georgiu Dringău, și Georgiu Lazaru.

Deputatul Vasiliu Mangra propune a-se întregi locurile vacante din unele comisiuni prin deputații noi aleși. Sinodul primesce, și alege în comisiunea episcopescă pre Demetriu Bonciu; în cea școlară pre Atanasiu Mera, iar în cea bisericească pre Dr. Iosif Galu; și în vederea că, în comisiunea ultimă numai trei membri sunt prezenți se mai alege Teodoru Fașie.

La ordinea zilei se pune reportul comisiunii episcopesci, carea prin referintele se u Ioan Beleşu, arată că: Senatul episcopesc din Oradea-mare în decursul anului 1882 a ținut 6 ședințe, în cari s'au pertractat și rezolvit 121 obiecte. Sinodul primesce aceste spre scire.

Cu privire la punctul 2 din numitul reportu, din carele se vede, că din contribuiri eparchiale restante de 10.111 fl. 86 s'a încasat în decursul anului 1882 suma de 152 fl. 04 cr. iar din contribuiri electate pre anul 1882 în sumă de 1490 fl. 60 cr. s'au încasat 811 fl. 39 cr. rămânând astfel din competența pre anul 1882 o restanță în sumă de 679 fl. 22 cr. iar din contribuiri de pre anii precedenți suma de 9959 fl. 83 cr. v. a. Sinodul decide a-se lua la cunoscință.

Punctul 3 din reportul consistorialu, din carele se vede că în decursul anului 1882 s'au încasat în tacsele de 50 cr. dela cununii suma de 279 fl. 50 cr; iar celelalte cununii au fost dispensate dela solvirea acestei tacse din cauza serăciei, la propunerea comisiunii se ia la cunoscință.

Punctul 4 din reportul Consistoriului, referitoriu la decisiul sinodalu din anul trecut Nr. prot. 224 din carele se constat, că provocându-se protopresbiterul Simeon Bica a administra sumele încasate de densul în contribuiri eparchiale de pre anii precedenți, și nesatisfacându acele provocări în termenul prefiptu, Senatul episcopesc a sequestrat competența de biru a numitului protopresbiteru, și acea competență se încesedă acum prin presidiul Consistoriului în cauza banilor oficioși încasați dar ne administrați de numitul protopresbiteru, și că totdeodată s'a dispus cele necesare pentru a-se intenta contra densului procesu disciplinariu, la propunerea comisiunii se ia la cunoscință.

Punctul 5 din reportul Consistorialu, referitoriu la concludul sinodalu din anul trecut Nr. prot. 203 din carele se vede, că s'a dispus efectuirea liquidării capitalelor bisericesci până la finele anului 1882 dar din cauza dificultăților întâmpinate, acea s'au putut efectui numai în protopresbiteratul Beliului; iar în celelalte protopresbiterate se speră a-se termina numai cu finea anului curinte; de ase-

menea, că în cauza liquidării, asigurării și administrării averilor bisericesci, pentru mai buna orientare a organelor competente, cu provocare la normativul consistorialu, aprobatu de sinodul din 1878 s'a emis sub Nr. 1229/1882 unu cerculariu, prin care s'au datu înviațiunile necesarii pentru administrarea banilor bisericesci, la propunerea comisiunii, Sinodul ia la cunoscință.

Punctul 6 din reportul sus provocatu, Sinodul decide a se ținé în suspensio și a se pertracta de odată cu reportul Consistoriului Aradanu.

Punctul 7 din reportul Consistoriului, referitoriu la încasarea sidocșiei episcopesci, din carele se vede, că în sidocșiă s'a încasat suma de 633 fl. 14 cr. și astfel a remas o restanță în sumă de 382 fl. 90 cr. la propunerea comisiunii Sinodul ia la cunoscință cu acelu adausu, ca Consistoriul să nisie a încasa și restanțele.

Punctul 8 din reportul consistorialu referitoriu la portarea tasurilor 2 și 3 în tôte bisericile, în urma căreia s'au adunat și administrat aici suma de 83 fl. 8 cr. se ia la cunoscință.

Punctul 9 din reportul Consistoriului, în carele se arată, că din 284 socoți bisericesci s'au subternut Consistoriului spe revisiune 274 din cari revêndu-se s'au aprobat 257 iar 16 s'au restituit comunelor respective spre rectificare, la propunerea comisiunii se ia la cunoscință.

Punctul 10 din reportul Consistoriului, referitoriu la starea fundațiilor bisericesci și școlare de sub jurisdicțiunea Consistoriului oradanu, din carele se vede că: a) fundațiunea Zsigaiana posedă în edificiul apartinetoriu 40,000 fl. în bani 2306 fl. 44 cr. b) fond. Fauru în bani 1400 fl. c) fond. Rosa în bani 840 fl. d) fond. Takácsy în bani 800 fl. e) fond. Papp în bani 200 fl. f) fond. cassei de păstrare din Oradea în bani 895 fl. g) fond. Gavrilu Fauru în bani 600 fl. 90 cr. h) fond. Dem. Leca 400 fl. i) fond. Cont. Petronela Csáky 1500 fl. k) fond. Contelui Ant. Csáky 200 fl. l) fond. Ioan Pinteza senioru 1164 fl. m) fond. Gavrilu Venter, Cornitelu 40 fl. n) fond. Gavrilu Venter. Valea mare 40 fl. o) fond. Zigaiana din Beiușu în edificiu 3028 fl. 50 cr. în bani 3303 fl. 60 cr. în fine fondul tinerimeii gr. or. din Beiușu 4515 fl. 35 cr. la propunerea comisiunii se ia la cunoscință, și Consistoriul se avisază tot de odată ca sumele împrumutate din fundațiunea Gavrilu Venter se le întabuleze pre realitățile debitorilor, și se facă revisiune exactă a documentelor de valôre referitoare la fondul de sus conform concludul sinodalu de sub Nr. 182/881 alinea ultimă, iar despre rezultat se raporteze la proxima sesiune sinodală.

Punctul 11 din reportul consistorialu, referitoriu la concludul sinodalu de sub Nr. 206/882 din carele se vede, că Consistoriul a provocatu senatul administraționalu alu fundațiunei Zsigaiane din Oradea-mare, se subternă socoile acelei fundațiuni, dar acelu senat a subternut numai socoile pre anii 1878/9 și 1879/80 care s'a și transpus Consistoriului aradanu spre revisiune, iar pentru procurarea socoilor de pe anii 1880/81 și 1881/82 față de fostul manipulant Nicola Diamandi s'a luat dispozițiunile necesare spre a-se procura din oficiu, la propunerea comisiunii se ia la cunoscință.

Cu privire la punctul 13 din reportul comisiunii în carele arată, că censurând socoile Consistoriului oradanu pe anul 1882 le-a aflatu în ordine, la propunerea comisiunii Sinodul aprobă acele socoți

și dă absolutoriu Consistoriului oradanu pre anul 1882.

Cu privire la punctele 12 și 14 din reportul Consistoriului oradanu Sinodul decide a-se ține în suspenso și a-se pertracta de odată cu reportul Senatului episcopesc din Arad. [Va urma.]

D i v e r s e.

* **Sinodul eparchialu aradanu a încheiat sesiunea ordinară de estimpu Dumineca trecută, cu alegerea membrilor delegațiunei pentru împărțirea fondurilor comune dieceselor de Arad și Caransebeșu. In delegațiune sunt aleși din cleru: Ieroteiu Beleşu, Georgiu Crăciunescu și Vasiliu Mangra, iară din mireni: Lazar Ionescu, Ioan P. Desean, Demetriu Bonciu, Nicolau Zigre, Georgiu Dringău și Dr. Nicolau Oncu, ca suplenți sunt aleși pentru delegațiune Iosif Botto și Georgiu Lazaru. Tot în ședința de Duminecă s'a au alesu în epitropia fondurilor comune ca membri noi: Moise Boșian, Atanasiu Tuducescu, și David Nicora; iar în senatul episcopesc alu Consistoriului ca noi asesori s'a au alesu: Georgiu Fieru și Aureliu Suci. Altmintrelea despre lucrările sinodului vom căuta ca să dăm cetitorilor nostri raportu detaiat.**

* **Parastasu și promoțiuni.** Dumineca trecută, ni se scrie din Sibiu, s'a celebrat parastasu, la care a pontificat Inalt Preas. Metropolitu *Miron Romanul*, pentru sufletele repositurilor Archiepiscopu și Metropolitu *Andreș Șaguna*, și mecenati *Emanuilu Gojdu* și *Demetriu Andronic*. Tot atunci, sub decursul liturgiei a fost hirotonitu protodiaconul *Simeon Popescu*, profesor de teologie, intru presbiteru, alesu fiind ca protopresbiteru în cercul Sibiului, iar ierodiaconul *Ioan Reu* a fost hirotosit de protodiacon alu Metropolei.

* **Mulțamită publică** se aduce din partea administrațiunei fondului preotescu Magn. Sale Dlu *Sigismund Popoviciu*, președinte la trib. reg. din Karczag, deputatu sinodalu în cercul Buteni, și Dlu *Dimitriu Bonciu*, not. publ. reg. în Arad, deputatu sinodalu în cercul Chișineului, cari au binevoitu a concurge la augmentarea fondului preotescu cedându-i diurnele primite în anul acesta ca deputați sinodali și anume: cel din tăiu 20 fl. iar alu doilea 28 fl. v. a. (Dlu *Dr. Iosif Galu* precum suntem înformați încă a cedat diurnele sale pentru una din școlile tractului său electoralu. Red). Decă atât pentru suma donată cât mai multu pentru binevoitoarea atențiune manifestată față de fondul preotescu, li-se esprime prin acăsta cea mai profundă mulțamită.

* **Ratiocini publici** (urmare din nr. 15 a. c.) În lista nr. III alu Simeonu Fauru au încursu câte 1 fl. v. a. dela Dimitrie Marcu și Maxim Barna; la olaltă 2 fl. v. a. — La suscrisul a sositu apoi și lista nr. V alu Petru Mageru în care nu se află nici unu contribuentu. Arad, 19. Maiu n. 1883. T. Ceonte.

* **Îndreptare.** În proiectul delegațiunei privitoriu la cheia și modalitatea împărțirii fondurilor comune, publicat în Nr. precidinte s'a strecurat unele erori de tipariu, și anume la punctu IV în locu de: „Tote aceste și documintele etc. să se cetesca: „Tote actele și documintele etc; la lit. E. șirul penultim, după cuvintele: având diecesa Caransebeșului (să se pună cuvântul) a trimite cuota etc.

C o n c u r s e.

În urma decisiunei venerabilulu Consistoriu din Caransebeșu dto 25. Ianuariu 1883. Nr. 23. B. se escrie concursu pentru a 2-a parochia vacantă, de clasa a treia din comuna *Cornereva*, în ppviteratul Mehadie, până la **12. Iunie a. c.**, când va fi și alegerea.

Emolumintele sunt: a) 300 fl. v. a. în bani gata b) una sesiune parochială și c) cuartiru cu grădină de legumi.

Recurenții sunt avisați a înainta suplicele lor de concursu, instruate conform prescriptelor statutulu organicu §. 13. până la 10. Iunie a. c. subscrișului la Orșova-veche.

Orșova-veche, în 4. Maiu 1883.

Din încredințarea ven. Consistoriu:

Mihailu Popovici, m. p.
protopresviteru.

Devenind vacantă parochia din comuna bisericescă *Giulvez*, prin repozarea preotulu Teodor Gruescu — conform decisului Ven. Consist. diecesanu din 18. Martiu 1883. Nr. 199 B. se escrie concursu pentru parochia de clasa I pre lângă observarea §. 8. din regulamentul pentru parochii — cu terminulu de alegere pre **29. Maiu a. c.**

Emolumintele sunt: Una sesiune de pământu arătoriu de 38 jugere. Unu plațu parochialu intravilanu. Birulu preotescu indatinatu în natural. Stola usuată dela 230 de case, cu 1052 de suflete.

Doritoriu de a ocupa acăsta parochia sunt avisați recursele lor adresate comitetulu parochialu și instruate în sensul stat. org. bis. și a regulamentululu pentru parochii proveđute cu atestatulu de calificatiune pentru parochii de clasa primă — a le substerne subsemnatulu adm. protopresbiteralulu în Ciacova până în 25. Maiu st. vechiu a. c. — Dela recurenți se recere a-se presenta în vre-o dominecă sau serbătore în sta biserica din locu spre a-și areta desteritatea în cântu și cele pastorale.

Giulvez, în 19. Aprile 1883.

Comitetulu parochialu.

In conțelegere cu mine: **Paulu Miulescu, m. p. adm. protopresbiteralulu și as. Consistorialulu.**

Se publică concursu pentru postul învețatorescu gr. or. devenitu vacantu în comuna *Sintea*, cottulu Aradului. Emolumintele sunt: 150 fl. bani gata, $\frac{1}{4}$ sesiune pământu, din care pentru anul 1883. numai 2 jugere va fi folosindulu alesulu învețatoriu, 10 magi vieneze finu, sau 10 fl. 5 orgi lemne din care se va încălđi și școla, cortelul și grădină de legume.

Doritoriu de a dobândi acăsta stațiune au a-și trimite recursele sale instruate conform statutulu organicu la M. On. Domnu Mihailu Sturza inspectoru școlarulu în Șepreșu, până în 8. **Maiu st. v.** când va fi și alegerea.

Sintea la 1/13. Aprile 1883.

Comitetulu parochialu.

Se aprobă și din partea mea: **Mihailu Sturza, inspectoru de școle.**